

Michael Pilozi
Harriet Valstar
Smaakspecialisten

Mens en samenleving
kerndoel 39: De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

Natuur en techniek
kerndoel 40: De leerlingen leren veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.

kerndoel 41: De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

kerndoel 46: De leerlingen leren dat de positie van de aarde ten opzichte van de zon, seizoenen en dag en nacht veroorzaakt.

- De leerlingen kunnen lokale groenten en fruit herkennen.
- De leerlingen kunnen exotische groenten en fruit herkennen.
- De leerlingen kunnen met eigen woorden de voor- en nadelen van eigen kweek ten opzichte van industrie omschrijven.

- Spelbord (1 per 4 leerlingen) uitgeprint, te vinden op 32lessenvoordetoeekomst.nl
- Plakband voor het spelbord (om de twee A4-tjes aan elkaar te plakken)
- Dobbelsteen (1 per 4 leerlingen)
- Het blad met de spelregels en bijkomende info voor de leerkracht
- Neem groenten en fruit mee die rauw te proeven zijn. Zorg voor binnenlandse groenten en fruit, maar ook exotische groenten en fruit (denk aan sinaasappels, bananen, avocado, etc).
- Google op 'seizoenskalender' en print een voorbeeld uit.

18 - Het verhaal achter de broccoli op jouw bord

We eten allemaal minimaal drie keer per dag. En liefst een beetje lekker en gezond. Maar, wat is het verhaal achter de groente op je bord? Wat er voor nodig is om het eten op ons bord te krijgen? Kinderen hebben geen idee. Volwassenen in de meeste gevallen ook niet. Deze les gaat dat veranderen. Zodat de leerlingen (en de leerkracht) bij iedere volgende stronk broccoli, of diepvriesblokje spinazie, ananas of avocado, weten wat er aan voorafging voor het op hun bord kwam. Smakelijk!

DE LES

Introductie (5 minuten)

Begin de les met een klassikaal gesprek: 'Wat hebben jullie de vorige avond als groente gegeten?' Nadat er een aantal groentes genoemd zijn, vraag je waar één van deze genoemde groenten, bijvoorbeeld spinazie vandaan komt.

Proef (5 minuten)

Smaakervaring: leg per groepje van vier leerlingen groente en fruit onder een doek en laat de leerlingen proeven. Wat vinden ze het lekkerst? En waarvan weten ze zeker dat het uit eigen land komt?

Klassengesprek (10 minuten)

Vraag naar aanleiding van de smaakervaring: 'Wat heb je zojuist geproefd dat uit een ander land komt?' Nadat enkele antwoorden door de leerlingen zijn gegeven en je een en ander verder aangevuld hebt, vraag je: 'Hoe komt dat eigenlijk; waarom laten we deze groenten en dit fruit helemaal overbrengen uit andere landen?'

Leg uit dat de belangrijkste reden schuilt in de verschillende klimaten: sinaasappels en bananen hebben bijvoorbeeld een warmer (sub) tropisch klimaat nodig dan wij hebben. In sommige gevallen ligt de oorzaak in de verschillen van seizoenen. Je kunt je wel voorstellen dat niet elk seizoen geschikt is voor alle gewassen. De seizoenen op het zuidelijk halfrond zijn precies tegenovergesteld aan onze seizoenen, waardoor in het voorjaar naast Nederlandse appels uit de koelcel, ook verse appels uit Nieuw Zeeland en Chili in de supermarkt liggen. Laat een seizoenskalender zien. Misschien is het eigenlijk wel logisch om deze kalender een beetje te volgen. Dat is nog een stuk voordeliger ook (want zo'n appel die 20.000 kilometer gevlogen heeft, wordt daar natuurlijk niet goedgekeurd van...).

Hoelang duurt het om iets te verbouwen?

Sommige groenten en fruit groeien aan een boom of struik waarvan vaker, jaar na jaar, geplukt of geoogst kan worden. Andere planten waaraan iets groeit gaan maar één seizoen of één jaar mee.

Voorbeelden:

- Sinaasappel - aan bestaande boom: 8 maanden (bijna even lang als een baby'tje!)
- Tomaten - van zaadje tot tomaat: 5 à 6 maanden
- Uien - van zaadje tot ui: 4 à 5 maanden
- Broccoli - van zaadje tot broccoli: 8 à 9 maanden (even lang als een baby'tje)

Opdracht (20 minuten)

'Er komt meer kijken bij dat worteltje op je bordje dan je denkt! Laten we kijken waar jullie tegen aan lopen als jullie zelf groente en fruit zouden verbouwen.'

Deel de spelborden en spelregels uit: één bord per groepje van vier leerlingen. De leerlingen kunnen aan de hand van de spelregels zelf gemakkelijk aan de slag.

Klassengesprek (10 minuten)

- Vraag de leerlingen naar hun bevindingen tijdens het spelen van het spel.
- Welke concrete oplossingen voor problemen zijn bedacht?
- Wat hebben de leerlingen geleerd?
- Hoe kijken de leerlingen na deze les aan tegen de groente op hun bord?

